

บรรณานุกรม

หนังสือ

- เพ็ญแข สนิทวงศ์ ณ อยุธยา. การบัญชีต้นทุน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.
- ดวงมณี โกมารทัต. การบัญชีต้นทุน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2532.
- เสนาะ ตีเขาว์ และ กิ่งกนก พิทยานุคุณ. การบัญชีบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529.
- ปรีดา พิมพ์ขาวซ้ำ. เชรามิกส์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- ทวี พรหมนฤกษ์. เครื่องเคลือบดินเผา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, 2523.
- ชวิน เข้าอารีย์. เครื่องปั้นดินเผา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์วิบูลย์กิจ. 2521.
- สุรศักดิ์ โกสิยพันธ์. น้ำเคลือบเครื่องปั้นดินเผา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิชย์, 2531.
- วารสารและเอกสารอื่น ๆ
- บริษัทเงินทุนอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. "เครื่องปั้นดินเผาและเครื่องเคลือบกับพัฒนาการทางเศรษฐกิจและสังคมของสยาม". กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์รุ่งเรืองรัตน์, 2528.
- ศูนย์ถ่ายทอดเทคโนโลยี สำนักงานปลัดกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และการพลังงาน. "เทคโนโลยีเชรามิกส์เบื้องต้น". กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2529.
- ทรงพันธ์ วรรณมาศ "เครื่องปั้นดินเผา" เอกสารวิชาการฉบับที่ 8 หน่วยศึกษานิเทศน์ กรมการฝึกหัดครู

พัชรี สาริกบุตร. "เทคโนโลยีสมัยโบราณเครื่องปั้นดินเผา". กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2523.

ส่งเสริมอุตสาหกรรมภาคเหนือ, ศูนย์. "อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา". เชียงใหม่ : กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม.

วิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา, ศูนย์. "เครื่องปั้นดินเผาที่น่าสนใจ". กรุงเทพมหานคร : กรมวิทยาศาสตร์บริการ

เศรษฐกิจอุตสาหกรรม, กอง. "รายงานการศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเฉพาะประเภทอุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผา". กรุงเทพมหานคร : กระทรวงอุตสาหกรรม, 2524.

—. "รายงานการศึกษาภาวะเศรษฐกิจอุตสาหกรรมเฉพาะประเภทอุตสาหกรรมถ้วย จาน ชาม เซรามิกส์". กรุงเทพมหานคร : กระทรวงอุตสาหกรรม, 2527.

ธนาคารแห่งประเทศไทย. "รายงานการสำรวจเครื่องปั้นดินเผาในภาคเหนือ". : หน่วยวิชาการสาขาภาคเหนือ.

บุญช่วย จินดาประพันธ์. "ความสำคัญของเครื่องปั้นดินเผา". อุตสาหกรรมสาร (พฤษภาคม 2531) : 20-24.

ชาญ จรรยาวิชย์, ดร. "แนวทางพัฒนาวัตถุดิบและเซรามิกส์ภาคเหนือ". อุตสาหกรรมสาร (มกราคม-ธันวาคม 2529) : 25-31.

เฉลิมพร รั้งคะวิภา. "เครื่องปั้นดินเผาในบ้านเรา". ธุรกิจการค้า (กรกฎาคม 2525) : 64-67.

ภาณุ. "อุตสาหกรรมเครื่องปั้นดินเผาที่ลำปาง". สารคดี. สยามรัฐสัปดาห์วิจารณ์ (15-21 มีนาคม 2530) : 28-29.

ภราดร เศรษฐคุปต์. "ตลาดส่งออกและอนาคตของอุตสาหกรรมเซรามิกส์". ธุรกิจการค้า (มิถุนายน 2530) 51-57.

เฉลิม ชาติวิมณตรี. "อุตสาหกรรมขนาดย่อมช่วยพัฒนาประเทศ". อุตสาหกรรมสาร
(มกราคม-ธันวาคม 2526) 3-23.

อุตสาหกรรม, สำนักงาน. "นิทรรศการเซรามิกส์ภาคเหนือ". ลำปาง : สำนักงาน
อุตสาหกรรม จังหวัดลำปาง, 2532.

—. "ทำเนียบโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง ปี 2530 และ 2531". ลำปาง :
สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดลำปาง 2530 และ 2531.

อุตสาหกรรม, กระทรวง. "มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมภาชนะเซรามิกส์ที่ใช้กับอาหาร :
ปอร์ซเลน, สโตนแวร์". กรุงเทพมหานคร : กระทรวงอุตสาหกรรม, 2528.

อุตตราภร วรบรรณ มรว. "แม่บ้านกับเครื่องปั้นดินเผา". กรุงเทพมหานคร :
โรจน์นิพนธ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2531.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

แบบสอบถาม

เรื่อง ผลตอบแทนจากการลงทุนผลิตถ้วยชามเซรามิคส์ของอุตสาหกรรมขนาดย่อมในจังหวัดลำปาง

1. ชื่อโรงงาน.....
2. ประกอบอุตสาหกรรมประเภทนี้มาเป็นเวลา.....ปี
3. สาเหตุที่ประกอบอุตสาหกรรมประเภทนี้ เพราะ.....
 - ก. บรรพบุรุษเคยผลิต
 - ข. คิดว่ามีกำไร
 - ค. เคยเป็นพนักงานผลิตมาก่อน
 - ง. มีคนมาชักชวน
 - จ. อื่นๆ.....
4. ท่านคิดว่าจะเลิกผลิตหรือไม่.....เพราะ.....
5. ท่านได้รับความรู้เกี่ยวกับการผลิตมาจาก.....
6. ลักษณะสถานประกอบการ
 - ก. ที่ดินเป็นเจ้าของ จำนวน.....ไร่ เสียภาษี.....บาท/ปี
 - ข. ที่ดินเช่า จำนวน.....ไร่ เสียค่าเช่า.....บาท/ปี
7. เงินลงทุนได้จาก
 - ก. เงินออมของเจ้าของประมาณ.....บาท
 - ข. เงินกู้ยืม ประมาณ.....บาท/เดือน อัตราดอกเบี้ย.....
8. การออกแบบผลิตภัณฑ์
 - ก. ผู้ผลิตออกแบบเอง
 - ข. ลูกค้า
 - ค. ลอกเลียนแบบ

9. ปริมาณการผลิตขึ้นอยู่กับ

- ก. จัดหรือสั่งทำ
- ข. ตามฤดูกาล
- ค. ราคา

10. น้ำที่นำมาใช้ในการผลิต

- ก. น้ำประปา
- ข. น้ำบาดาล
- ค. อื่นๆ.....

11. ค่าน้ำ.....บาท/เดือน

12. ค่าไฟฟ้าในโรงงาน.....บาท/เดือน

13. ค่าไฟฟ้าในสำนักงาน.....บาท/เดือน

14. ค่าน้ำมัน.....บาท/เดือน

15. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ.....
.....

16. รายได้

- ก. สม่าเสมอทุกเดือน
 - ข. ไม่สม่าเสมอตลอดปี
- ไม่สม่าเสมอ เพราะ.....
เดือนที่ไม่มีรายได้.....
เพราะ.....

17. ค่าเครื่องเขียนแบบพิมพ์.....

18. ค่าโทรศัพท์.....

19. ค่าสวัสดิการคนงาน.....

20. ค่าพาหนะ.....

21. ค่าขนส่ง.....

22. ค่าใช้จ่ายอื่นๆ.....

.....

เครื่องจักร เครื่องมือในการผลิต

	ขนาด	จำนวน	ราคา/ หน่วย	ค่าซ่อม แซม/ เดือน	อายุ ใช้ งาน	หมายเหตุ
เครื่องล้างดิน						
เครื่องย่อยหิน-ย่อยหยาบ (Jaw Crusher)						
- ย่อยละเอียด (Roll Mill)						
เครื่องบด (Ball Mill)						
บ่อกวนผสม (Mixing Tank)						
ตะแกรงร่อน (Shaking Sieve)						
เครื่องแยกเหล็ก (Magnetic Separator)						
เครื่องกรองอัดดิน (Filter press)						
เครื่องนวดดิน (Kneading Machine)						
เครื่องรีดดินไล่อากาศ (Pug Mill)						
จิกเกอร์						
แบบพิมพ์						
หีบดิน (ปั๊มจ้อ)						

เครื่องจักร เครื่องมือในการผลิต (ต่อ)

	ขนาด	จำนวน	ราคา/ หน่วย	ค่าซ่อม แซม/ เดือน	อายุ ใช้ งาน	หมายเหตุ
เครื่องสูบน้ำ						
รถเข็น						
บั้งกัก						
เข่ง						
ฟาง						
<u>อุปกรณ์ตกแต่ง</u>						
- มีด						
- ฟองน้ำ						
- รูปลอก						
อื่นๆ						

เตามังกรใช้พื้น

เผา 1 เต่า ใช้พื้น คิว คิวละ.....บาท

เวลาที่ใช้ในการเผา ชั่วโมง ปล่อยให้เย็น..... ชั่วโมง

1 เต่า จูได้.....ชิ้น

ผลผลิตที่ได้ เกรด 1%ชิ้น

2%ชิ้น

3%ชิ้น

4% (ตำหนิ , สูญเสีย)ชิ้น

ปริมาณที่ผลิต 1 เดือน ผลิตได้ เฉลี่ย.....เตา 1 ปี ได้.....เตา

เดือนที่ปริมาณผลิตสูงสุด.....คือ.....เตา

เดือนที่ขายได้สูงสุด.....คือ.....ชิ้น

วัตถุดิบ

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต	ปริมาณที่ใช้ ผลิต/เตา	ปริมาณที่ใช้ ผลิต/เดือน	ราคา/หน่วย	หมายเหตุ
ดินขาว				
ดินเหนียว				
ดินสำเภารูป				
หินฟันม้า				
หินควอต				
หินปูน				
ดินทนไฟ				
น้ำยาเคลือบ				
ดินขาว				
หินควอต				
หินฟันม้า				
หินปูน				
ซิงค์ออกไซด์				
กัลคัม				
สี น้ำเงิน				
ชมพู				
เขียว				
เหลือง				
น้ำตาล				

วัตถุดิบ (ต่อ)

วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต	ปริมาณที่ใช้ ผลิต/เตา	ปริมาณที่ใช้ ผลิต/เดือน	ราคา/หน่วย	หมายเหตุ
ปูนพลาสเตอร์ ทำแบบอื่นๆ				

ค่าแรงงาน

- สมาชิกในครอบครัว ชาย.....คน หญิง.....คน
- จ้างรายวัน ชาย.....คน หญิง.....คน
- จ้างรายเดือน ชาย.....คน หญิง.....คน
- จ้างเหมา ชาย.....คน หญิง.....คน

	เวลาที่ใช้ใน การผลิต/เตา	จ้างรายวัน		จ้างรายเดือน		จ้างเหมา เฉลี่ย/เดือน
		จำนวน คน	อัตรา	จำนวน คน	อัตรา	
1. การเตรียมดิน - ส้างดิน - บดหิน - เข้าเครื่องบด Ball Mill						

	เวลาที่ใช้ในการผลิต/เตา	จ้างรายวัน		จ้างรายเดือน		จ้างเหมาเฉลี่ย/เดือน
		จำนวนคน	อัตรา	จำนวนคน	อัตรา	
- ตะแกรงร่อน - แยกเหล็ก - อัดดิน - นวดดิน - รีดดิน - การหมักดิน						
2. ขั้นรูป - จิกเกอร์ - ผลิตแบบพิมพ์						
3. ตกแต่ง - ตกแต่ง - เขียนลาย (สีได้เคลือบ)						
4. เผาดิน						
5. เคลือบ						
6. เผาเคลือบ - แร่งงานหน้าเตา - สีนเคลือบ						
7. คัดเลือกผลิตภัณฑ์ - หีบห่อ - ขนส่ง						

ราคาผลิตภัณฑ์ประเภทถ้วย ชาม จานของโรงงานต่างๆ ในจังหวัดลำปาง

ชนิดผลิตภัณฑ์	จำนวนที่ผลิตได้/ เตา (ใบ)	ปริมาณการ สูญเสีย	ราคาขาย/ใบ ราคาขาย/ใบ	ปริมาณที่ขายได้/เดือน		หมายเหตุ
				ขายปลีก	ขายส่ง	
ถ้วยชาม ขนาด 3.5" ขนาด 4" ขนาด 5" ขนาด 6" ขนาด 7" ขนาด 8"						
รวมถ้วยชาม						
จาน ขนาด 6" ขนาด 7" ขนาด 8"						
รวมจาน						

ปัญหาและอุปสรรค

ท่านประสบปัญหาต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร

มี

ไม่มี

1. ปัญหาเกี่ยวกับขบวนการผลิต

.....

.....

เพราะ

ท่านประสบปัญหาต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร	มี	ไม่มี
2. ปัญหาเกี่ยวกับความรู้ทางเทคโนโลยีในการผลิต เพราะ.....		
3. ปัญหาเกี่ยวกับสภาพดินฟ้าอากาศที่มีผลกระทบต่อการผลิต เพราะ.....		
4. ปัญหาเกี่ยวกับความสม่ำเสมอในการผลิต เพราะ.....		
5. ปัญหาเกี่ยวกับความสม่ำเสมอในการผลิต เพราะ.....		
6. ปัญหาเกี่ยวกับวัตถุดิบ เพราะ.....		
7. ปัญหาเกี่ยวกับแรงงาน เพราะ.....		
8. ปัญหาเกี่ยวกับเครื่องจักร เพราะ.....		
9. ปัญหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพในการผลิต เพราะ.....		
10. ปัญหาเกี่ยวกับคุณภาพผลิตภัณฑ์ เพราะ.....		
11. ปัญหาเกี่ยวกับการจำหน่าย เพราะ.....		

ท่านประสบปัญหาต่อไปนี้หรือไม่ อย่างไร	มี	ไม่มี
12. ปัญหาเกี่ยวกับการประสานงานร่วมมือกับรัฐบาล เพราะ.....		
13. ปัญหาเกี่ยวกับดินขาวไม่ได้มาตรฐาน เพราะ.....		
14. ปัญหาเกี่ยวกับ รูปทรง ผลิตภัณฑ์ไม่ได้มาตรฐาน เพราะ.....		
15. ปัญหาเกี่ยวกับความปราณีตของผลิตภัณฑ์ เพราะ.....		
16. ปัญหาเกี่ยวกับการแข่งขันกับโรงงานอื่น เพราะ.....		
17. ปัญหาเกี่ยวกับราคาของผลิตภัณฑ์ เพราะ.....		
18. ปัญหาเกี่ยวกับการขนส่ง เพราะ.....		
19. ปัญหาเกี่ยวกับปริมาณการสูญเสีย เพราะ.....		
20. ปัญหาเกี่ยวกับสถานที่ใช้ในการผลิต เพราะ.....		
21. เมื่อท่านมีปัญหาในการผลิตท่านได้รับคำแนะนำช่วยเหลือจากใคร ก. ธนาคาร ข. รัฐบาล ค. ช่วยเหลือตัวเอง		

22. ท่านได้รับความช่วยเหลือจากรัฐบาลหรือไม่

	มาก	พอสมควร	น้อยมาก	ไม่เคย
1. ความรู้ในการผลิต				
2. การจำหน่าย				
3. เงินกู้				
4. การเผยแพร่โฆษณา				
5. อื่นๆ				

23. ท่านต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือด้านใดบ้าง

1. เงินลงทุน
2. วิชาการ
3. ตลาดจำหน่าย
4. การกำหนดราคาจำหน่าย
5. อื่นๆ.....

24. ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะ.....

.....ผู้สำรวจ
 สำรวจ ณ วันที่.....
 เวลา.....

ภาคผนวก ข

ตัวอย่างการคำนวณต้นทุนการผลิตและต้นทุนผลิตภัณฑ์ต่อตัน

1. การคำนวณปริมาณดินในแต่ละขนาดการผลิต

หน่วย กรัม : ขึ้น

ผลิตภัณฑ์	น้ำหนักสุทธิ ¹	น้ำหนักก่อนเผา ²	น้ำหนักเคลือบ ³	น้ำหนักดิน ⁴	น้ำหนักดินก่อนล้าง ⁵
ถ้วย 4"	135	159.30	23.89	135.41	270.82
ถ้วย 5"	195	230.10	34.52	195.58	391.16
ถ้วย 6"	275	324.50	48.67	275.83	551.66
ถ้วย 7"	375	442.50	66.37	376.13	752.26
ถ้วย 8"	425	501.50	75.22	426.28	852.56
จาน 6"	275	324.50	48.67	275.83	551.66
จาน 8"	425	501.50	75.22	421.28	852.56

หมายเหตุ : ได้จากการถ่วงเฉลี่ยของโรงงานทุกขนาด

¹ ได้จากการชั่งน้ำหนักผลิตภัณฑ์หลังการเผา

² ได้จากการชั่งน้ำหนักผลิตภัณฑ์ก่อนการเผา

³ ได้จากการชั่งน้ำหนักเคลือบในแต่ละผลิตภัณฑ์ ซึ่งประมาณ 15 % ของน้ำหนักผลิตภัณฑ์ ก่อนเผา (2)

⁴ ได้จากน้ำหนักก่อนเผา-น้ำหนักเคลือบ = (2) - (3)

⁵ ดินเมื่อผ่านขบวนการล้างดินจะเหลือปริมาณดินสุทธิ ประมาณ 50 % ดังนั้น (5) = (2) X (4)

2. ตัวอย่างการคำนวณปริมาณดินในผลิตภัณฑ์แต่ละขนาดของโรงงานขนาด 1

หน่วย กรัม : ชิ้น

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณดินที่ใช้	ดินขาว	ดินเหนียว
ถ้วย 4"	270.82	257.28	13.54
ถ้วย 5"	391.16	371.60	19.56
ถ้วย 6"	551.66	524.08	27.58
ถ้วย 7"	752.26	714.65	37.61
ถ้วย 8"	852.56	809.93	42.63
จาน 6"	551.66	524.08	27.57
จาน 8"	852.56	809.93	42.63

หมายเหตุ : โรงงานขนาด 1 มีปริมาณดินขาว : ดินเหนียว = 95 : 5

$$\text{วิธีการคำนวณ ดินขาว} = 270.82 \times \frac{95}{100} = 257.28 \text{ กรัม}$$

$$\text{ดินเหนียว} = 270.82 \times \frac{5}{100} = 13.54 \text{ กรัม}$$

3. ตัวอย่างการคำนวณค่าดินขาวและการคำนวณต้นทุนดินขาวต่อชั้นในผลิตภัณฑ์แต่ละขนาดของโรงงานขนาด 1 ปี 2531

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณดินที่ใช้ ¹ (กรัม : ชั้น) ตาราง 3-2	ปริมาณผลิต ² (ชั้น : ปี) ตาราง 3-1	ราคาดินขาว ³ (บาท : กิโลกรัม) ตาราง 3-3	ค่าดินขาว ⁴ (บาท : ปี) (1)X(2)X(3)	ปริมาณผลิตสุทธิ ⁵ (ชั้น) ตาราง 3-1	ต้นทุนดินขาว ⁶ (บาท : ชั้น) (4) - (5)
ถ้วย 4"	257.28	83,600	0.10	2150.86	75,240	0.029
ถ้วย 5"	371.60	495,000	0.10	18,394.20	445,500	0.041
ถ้วย 6"	524.08	831,600	0.10	43,582.49	748,440	0.058
ถ้วย 7"	714.65	213,600	0.10	15,250.63	192,060	0.079
ถ้วย 8"	809.93	66,880	0.10	5,416.81	60,192	0.090
จาน 6"	524.08	113,080	0.10	5,926.30	101,772	0.058
จาน 8"	809.93	73,040	0.10	5,915.73	65,736	0.090
				96,637.02		

หมายเหตุ : ⁴ค่าดินขาว = ปริมาณดินขาวที่ใช้ X ปริมาณผลผลิต X ราคาดินขาว
 = $\frac{257.28}{1,000} \times 83,600 \times 0.10$
 = 2,150.86 บาท

4. ตัวอย่างการคำนวณค่าดินเหนียวและการคำนวณต้นทุนค่าดินเหนียวต่อตันในผลิตภัณฑ์แต่ละขนาดของโรงงานขนาด 1 ปี 2531

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณดินที่ใช้ ¹ (กรัม : ชั้ว) ตาราง 3-2	ปริมาณผลิต ² (ชั้ว : ปี) ตาราง 3-1	ราคาดินเหนียว ³ (บาท : กิโลกรัม) ตาราง 3-3	ค่าดินเหนียว ⁴ (บาท : ปี)	ปริมาณผลิตสุทธิ ⁵ (ชั้ว : ปี) ตาราง 3-1	ต้นทุนดินเหนียว ⁶ (บาท : ชั้ว) (4) - (5)
ถ้วย 4"	13.54	83,600	1	1131.94	75,240	0.044
ถ้วย 5"	19.56	495,000	1	9682.20	445,500	0.063
ถ้วย 6"	27.58	831,600	1	22,935.53	748,440	0.089
ถ้วย 7"	37.61	213,400	1	8025.97	192,060	0.121
ถ้วย 8"	42.63	66,880	1	2851.09	60,192	0.137
จาน 6"	27.57	113,080	1	3118.75	101,772	0.089
จาน 8"	42.63	73,040	1	3113.70	65,736	0.137
				50,859.18		

หมายเหตุ : ⁴ค่าดินเหนียว = ปริมาณดินที่ใช้ X ปริมาณผลิต X ราคาดินเหนียว
 = 13.54 X 83600 X 1
 1,000
 = 1,131.94 บาท

5. ตัวอย่างการคำนวณต้นทุนค่าดินรวมในผลิตภัณฑ์ต่อชิ้นของโรงงานขนาด 1 ปี 2531

บาท : ชิ้น

ผลิตภัณฑ์	ต้นทุนค่าดินขาว	ต้นทุนค่าดินเหนียว	ต้นทุนค่าดินรวม
ถ้วย 4"	0.029	0.015	0.044
ถ้วย 5"	0.041	0.022	0.063
ถ้วย 6"	0.058	0.031	0.089
ถ้วย 7"	0.079	0.042	0.121
ถ้วย 8"	0.090	0.047	0.137
จาน 6"	0.058	0.031	0.089
จาน 8"	0.090	0.047	0.137

6. ตัวอย่างการคำนวณค่าน้ำยาเคลือบต่อ 1 กิโลกรัมของโรงงานขนาด 1 ปี 2531

วัตถุดิบ	ปริมาณ (กิโลกรัม)	ราคาวัตถุดิบ (บาท : กิโลกรัม)	ค่าน้ำยาเคลือบ (บาท : กิโลกรัม)
ดินขาว	0.33	0.10	0.033
หินฟันม้า	0.40	1.67	0.668
หินควอทซ์	0.05	1.70	0.085
หินปูน	0.16	0.76	0.122
ทัลคัม	0.05	1.50	0.075
ซิงค์ออกไซด์	0.01	0.17	0.170
รวม	1.00		1.152

หมายเหตุ : ค่าน้ำยาเคลือบ = ปริมาณวัตถุดิบ X ราคาวัตถุดิบ

7. ตัวอย่างการคำนวณค่าน้ำยาเคลือบและต้นทุนค่าน้ำยาเคลือบในแต่ละขนาดผลิตภัณฑ์ต่อชิ้นของโรงงานขนาด 1 ปี 2531

ผลิตภัณฑ์	ปริมาณ น้ำยาเคลือบ ¹ (กรัม : ชิ้น)	ปริมาณผลิต ² (ชิ้น : ปี)	ปริมาณ น้ำยาเคลือบ ³ (กิโลกรัม : ปี)	ราคา น้ำยาเคลือบ ⁴ (บาท:กิโลกรัม)	ค่าน้ำยาเคลือบ ⁵ (บาท : ปี)	ปริมาณผลิตสุทธิ ⁶ (ชิ้น : ปี)	ต้นทุนน้ำยาเคลือบ ⁷ (บาท : ชิ้น)
ถ้วย 4"	23.89	83,600	1,997.20	1.152	2,301.81	75,240	0.031
ถ้วย 5"	34.52	495,000	17,087.40	1.152	19,693.56	445,500	0.044
ถ้วย 6"	48.67	831,600	40,473.97	1.152	46,647.02	748,440	0.062
ถ้วย 7"	66.37	213,400	14,163.36	1.152	16,323.56	192,060	0.085
ถ้วย 8"	75.22	66,880	5030.71	1.152	5,797.99	60,192	0.096
จาน 6"	48.67	113,080	5030.60	1.152	6,343.01	101,772	0.062
จาน 8"	75.22	73,040	5494.07	1.152	6332.03	65,736	0.096
					103,438.98		

หมายเหตุ : $^3 = \frac{(1)}{1,000} \times (2) = \frac{23.89}{1,000} \times 83,600 = 1,997.20$ กิโลกรัม

$^5 = \text{ค่าน้ำยาเคลือบ} = \text{ปริมาณน้ำยาเคลือบ} \times \text{ราคาน้ำยาเคลือบ (ไม่ปิดทศนิยม)}$
 $= (3) \times (4) = 1,997.20 \times 1.152 = 2,301.81$ บาท

8. ตัวอย่างการคำนวณค่าแรงงานของผลิตภัณฑ์ต่อชิ้นของโรงงานขนาด 1 ปี 2531

ผลิตภัณฑ์	ถ้วย 4"	ถ้วย 5"	ถ้วย 6"	ถ้วย 7"	ถ้วย 8"	จาน 6"	จาน 8"	รวม (บาท)
ปริมาณผลิตรายปี	75,240	445,500	748,440	192,060	60,192	101,772	65,726	1,688,940 (ชิ้น)
1. ค่าแรงเตรียมดิน								176,400.40
ต้นทุนต่อชิ้น	0.103	0.103	0.103	0.103	0.103	0.103	0.103	
2. ค่าแรงขึ้นรูป	2,090.00	14,850.00	24,948.00	6,402.00	2,508.00	3,392.40	2,739.00	58,929.40
ต้นทุนต่อชิ้น	0.027	0.033	0.033	0.033	0.041	0.033	0.041	
3. ค่าแรงตกแต่ง								136,053.50
ต้นทุนต่อชิ้น	0.080	0.080	0.080	0.080	0.080	0.080	0.080	
4. ค่าแรงเขียนลาย	20,900.00	12,375.00	23,284.50	5,975.20	2,006.40	3,166.24	2,191.20	69,898.84
ต้นทุนต่อชิ้น	0.27	0.028	0.031	0.031	0.033	0.031	0.033	
5. ค่าแรงเคลือบ	2,090.00	12,375.00	20,790.00	7,469.00	2,340.80	2,827.00	2,556.40	50,448.20
ต้นทุนต่อชิ้น	0.028	0.028	0.028	0.039	0.039	0.028	0.039	
6. ค่าแรงเผา								281,490.00
ต้นทุนต่อชิ้น	0.165	0.165	0.165	0.165	0.165	0.165	0.165	
7. ค่าแรงทั่วไป								78,066.56
ต้นทุนต่อชิ้น	0.046	0.046	0.046	0.046	0.046	0.046	0.046	
ค่าแรงงานรวม								849,286.90

หมายเหตุ : การคำนวณ ค่าแรงงานของผลิตภัณฑ์ต่อชิ้น = $\frac{\text{ค่าแรงงานรวม}}{\text{ปริมาณการผลิตรายปี}}$

- 1 ตัวอย่าง การคำนวณค่าแรงเตรียมดินของผลิตภัณฑ์ = $\frac{176,400.40}{1,688,940}$
= 0.103 บาทต่อชิ้น
- 2 ตัวอย่าง การคำนวณค่าแรงขึ้นรูปของถ้วย 4" = $\frac{2,090.00}{75,240}$
= 0.027 บาทต่อชิ้น

9. ตัวอย่างการคำนวณต้นทุนแบบวิธีหน่วยผลิตและการทำงานเป็นส่วนต้นทุนผลิตภัณฑ์ต่อชิ้นของโรงงานขนาด 1 ปี 2531

ชนิดวัตถุดิบ สำหรับ	(1) ปริมาณผลิตแบบวิธี (ชิ้น : ปี)	(2) ต้นทุนแบบวิธี (บาท : ชิ้น)	(3)=(1)X(2) ค่าแบบวิธี (บาท : ปี)	(4)=(3) - ปริมาณผลิตสุทธิ ต้นทุนผลิตภัณฑ์ (บาท : ชิ้น)
ถ้วย 4"	697	2.00	1394.00	0.019
ถ้วย 5"	4125	2.90	11962.50	0.027
ถ้วย 6"	6930	2.90	20097.00	0.027
ถ้วย 7"	1779	3.60	6404.40	0.033
ถ้วย 8"	558	3.60	2008.80	0.033
จาน 6"	943	2.90	2734.70	0.027
จาน 8"	609	3.60	2192.40	0.033
			46793.80	

หมายเหตุ : (1) = ปริมาณผลิต (ตาราง 3 - 1) - 120 (1 ชิ้นใช้ได้ประมาณ 120 ครั้ง)

(2) = จากตาราง 3-11

10. ตัวอย่างการคำนวณต้นทุนหีบขนฝ้ายและการปันส่วนต้นทุนผลิตภัณฑ์ต่อชิ้นของโรงงานขนาด 1 ปี 2531

ผลิตภัณฑ์ สำหรับ	(1) ปริมาณผลิตหีบขนฝ้าย (ชิ้น : ปี)	(2) ต้นทุนหีบขนฝ้าย (บาท : ชิ้น)	(3)=(1)X(2) ค่าหีบขนฝ้าย (บาท : ปี)	(4)=(3) - ปริมาณผลิตสุทธิ ต้นทุนผลิตภัณฑ์ (บาท : ชิ้น)
ถ้วย 4"	16,720	0.70	11,704.00	0.156
ถ้วย 5"	99,000	0.82	81,180.00	0.182
ถ้วย 6"	16,6320	0.82	136,382.40	0.174
ถ้วย 7"	42,680	1.10	46,948.00	0.244
ถ้วย 8"	13,376	1.20	16,051.20	0.267
จาน 6"	22,616	0.82	18,545.12	0.182
จาน 8"	14,608	1.20	17,529.60	0.267
			328,340.32	

หมายเหตุ : (1) = ปริมาณผลิต (ตาราง 3-1) - 5 (1 ชิ้นใช้ได้ประมาณ 5 ครั้ง)

(2) = จากตาราง 3-12

11. การปันส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิตผันแปร เช่น วัสดุในการผลิตใช้ไป (ยกเว้นค่าแบบพิมพ์หุ่นพลาสติกอร์ และ ค่าที่บกพร่อง) ค่าเชื้อเพลิง ค่าไฟฟ้า ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่น ให้ส่วนให้ผลิตภัณฑ์ต่อชิ้นโดยใช้น้ำหนักผลิตภัณฑ์

ตัวอย่างโรงงานขนาด 1 ปี 2531

วัสดุในการผลิตใช้ไป	1,647.65 บาท
ค่าเชื้อเพลิง	453,600.00 บาท
ค่าไฟฟ้า	96,000.00 บาท
ค่าใช้จ่ายในการผลิตอื่น	<u>48,800.00 บาท</u>
รวมค่าใช้จ่ายผันแปร	600,047.65 บาท

ผลิตภัณฑ์	(1) น้ำหนัก (กิโลกรัม : ชิ้น)	(2) ปริมาณผลิตสุทธิ (ชิ้น : ปี)	(3)=(1)X(2) น้ำหนักรวม (กิโลกรัม)	(4) ปันส่วนค่าใช้จ่ายผันแปร (บาท)	(4) - (2) ต้นทุนผลิตภัณฑ์ (บาท : ชิ้น)
ถ้วย 4"	0.135	75,810	10,157.40	13,354.92	0.177
ถ้วย 5"	0.195	445,500	86,872.50	114,219.71	0.256
ถ้วย 6"	0.275	748,440	205,821.00	270,612.84	0.362
ถ้วย 7"	0.375	192,060	72,022.50	94,694.97	0.493
ถ้วย 8"	0.425	60,192	25,581.60	33,634.61	0.559
จาน 6"	0.275	101,772	27,987.30	36,797.62	0.362
จาน 8"	0.425	65,735	27,937.38	36,731.98	0.559

ตัวอย่าง การคำนวณต้นทุนผันแปรของถ้วย 4" โรงงานขนาด 1 ปี 2531

- 1 ต้นทุนผันแปรสำหรับแบบพิมพ์หุ่นพลาสติกอร์ = 0.019 บาทต่อชิ้น
 2 ต้นทุนผันแปรสำหรับที่บกพร่อง = 0.156 บาทต่อชิ้น
 3 ต้นทุนผันแปรสำหรับค่าใช้จ่ายผันแปรอื่น = 0.177 บาทต่อชิ้น
 ต้นทุนผันแปรของผลิตภัณฑ์ รวม 0.352 บาทต่อชิ้น

12. การปันส่วนค่าใช้จ่ายในการผลิตคงที่ การปันส่วนโดยเฉลี่ยให้เท่ากันทุกขนาดผลิตภัณฑ์

$$\begin{aligned} \text{ตัวอย่าง} \quad & \text{โรงงานขนาด 1 ปี 2531} \\ & \text{ต้นทุนคงที่ของผลิตภัณฑ์} = \frac{\text{ค่าใช้จ่ายคงที่รวม}}{\text{ปริมาณผลิตสุทธิ}} \\ & = \frac{682,780.93}{1,688,940} = 0.404 \text{ บาทต่อชิ้น} \end{aligned}$$

ประวัติผู้เขียน

เกิดเมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2498 สำเร็จปริญญาตรี ศึกษาศาสตร์ สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ จาก คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เมื่อปี 2523 แล้วเข้าทำงานสำนักงาน ศึกษาศาสตร์บัณฑิตธุรกิจ บริษัทเตียวฮงสีลม และกรมตรวจบัญชีสหกรณ์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ปัจจุบันทำงานที่ กองกระจาย ส่วนการบัญชี องค์การโทรศัพท์แห่งประเทศไทย

